

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Etelä Hämeen työllisyysalue pitää esitystä nykytilaan nähden selkeänä. Muutokset selkeyttävät työttömien opiskelumahdollisuuksia, vähentävät hallinnollista työtä ja parantavat mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen työnhaun aikana. Esitys on linjassa tavoitteiden kanssa vahvistaa työnhakijoiden osaamista ja vähentää palvelujärjestelmän monimutkaisuutta.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

Esitys, jonka mukaan yli 25 vuotias työnhakija voi jatkossa opiskella avoimia korkeakouluopintoja ilman, että opiskelu vaikuttaa työttömyysetuuteen, on selkeä ja tarkoituksenmukainen. Tämä lisää ennakoitavuutta ja vähentää tilanteita, joissa asiakkaat joutuvat epätietoisuuteen etuutensa säilymisestä.

Etelä Hämeen työllisyysalue näkee muutoksen yksinkertaistavan nykyistä varsin monimutkaista työttömyysturvan sääntelyä avointen yliopisto-opintojen osalta. Sääntelyn yksinkertaistaminen helpottaa asiantuntijoiden työskentelyä ja vähentää asian ratkaisemiseksi käytettävää työaika.

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

Avoimien korkeakouluopintojen poistaminen omaehtoisen opiskelun tuen piiristä selkeyttää työnhakijoiden koulutuspolkuja. Muutos kuitenkin edellyttää valtakunnallista selkeää ohjeistusta siitä, miten asiakkaille viestitään avoimien opintojen ja omaehtoisen koulutuksen eroista ja erityisesti, miten alle 25 vuotiaiden ohjaus järjestetään, koska he eivät kuulu uuden mahdollistavan sääntelyn piiriin samalla tavalla. Kokonaisuutena Etelä Hämeen työllisyysalue katsoo, että muutos on toteutettavissa ilman merkittävää lisätyötä.

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Muutokset vähentävät viranomaisyhteydenottoja ja selvityksiä siitä, vaikuttavatko avoimet opinnot etuuteen. Tämä vapauttaa henkilöstöresursseja muuhun palveluun. Etelä Hämeen työllisyysalue arvioi, että muutos tukee palveluiden sujuvuutta.

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

Esityksen vaikutusarvioissa todettu epävarmuus liittyy siihen, että myöhemmin mahdollisesti laajennetaan mahdollisuutta suorittaa tutkinto avoimen väylän kautta. Tämä voi lisätä avoimien opintojen kysyntää sekä houkutella työttömyyteen opintojen suorittamiseksi ja siten kasvattaa opiskelijamääriä tulevina vuosina. Lisääntyvät työttömyysetuudella suoritettavat avoimen väylän opinnot kasvattavat kunnan rahoitusvastuulla olevien asiakkaiden määrää ja riskinä on, että ensisijaiset opintoetuedet korvautuvat työttömyysturvalla.

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

-

Voutilainen Pekka
Etelä-Hämeen työllisyyspalvelut